

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง "อิทธิพลส่งผ่านของการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และอิทธิพลกำกับของเพศต่ออิทธิพลการสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพการแข่งขันทางการเรียนต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ" ซึ่งมุ่งศึกษาอิทธิพลของการสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพการแข่งขันทางการเรียนต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน และศึกษาอิทธิพลกำกับของเพศต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

ตอนที่ 2 อิทธิพลกำกับของเพศ

ตอนที่ 1 อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

ในงานวิจัยนี้มีตัวแปรส่งผ่าน 1 ตัวแปร คือ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังนี้

1. การสนับสนุนจากครอบครัวต่อความก้าวร้าว
2. การสนับสนุนจากครอบครัวต่อการช่วยเหลือ
3. สภาพการแข่งขันทางการเรียนต่อความก้าวร้าว
4. สภาพการแข่งขันทางการเรียนต่อการช่วยเหลือ

ผลการวิเคราะห์ พบว่า การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นนั้นเป็นตัวแปรส่งผ่านของทั้ง 4 ข้อข้างต้น กล่าวคือ การสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพการแข่งขันทางการเรียนมีอิทธิพลต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2-3 นี้ ในงานวิจัยนี้ พบว่า ยอมรับสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ โดยพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลทางลบต่อความก้าวร้าว โดยมีการรู้ซึ่งถึงการรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน และการสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลทางบวกต่อการช่วยเหลือ โดยมีการรู้ซึ่งถึงการรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lopez และคณะ (2005) ที่พบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวสามารถทำนายความก้าวร้าวทั้งในกลุ่มเพศชายและเพศหญิงได้ โดยมีการรู้ซึ่งถึง

ความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน และได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Laible และคณะ (2000) ที่ศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวนั้น มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมที่ดี และมีอิทธิพลทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Eisenberg (1989) ที่อธิบายถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นไว้ว่า การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นนี้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมช่วยเหลือ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน โดยวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อมของสภาพการแข่งขันทางการเรียนที่มีต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4-5 ผลพบว่า ยอมรับสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ โดยสภาพการแข่งขันทางการเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อความก้าวร้าว โดยมีการรู้ซึ่งถึงการรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน และสภาพการแข่งขันทางการเรียนมีอิทธิพลทางลบต่อการช่วยเหลือ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ได้ศึกษาพบว่า สภาพการแข่งขันทางการเรียนนั้นส่งผลต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น โดยสภาพการแข่งขันทางการเรียนที่สูง จะทำให้คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ มีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นลดลง (Sherman & Cramer, 2005) ซึ่งการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นนี้มีอิทธิพลทางลบต่อความก้าวร้าว และมีอิทธิพลทางบวกต่อการช่วยเหลือ (Laible et al., 2004)

ในการอภิปรายขนาดอิทธิพลและความแปรปรวนของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามในกลุ่มเพศหญิงนั้น พบว่า อิทธิพลรวมของการสนับสนุนจากครอบครัว ($\beta = -0.62$) และอิทธิพลของสภาพการแข่งขันทางการเรียน ($\beta = 0.30$) ต่อความก้าวร้าว โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน อิทธิพลรวมของการสนับสนุนจากครอบครัวมีค่าสูงกว่าถึงประมาณ 2 เท่า นั้นหมายความว่าความก้าวร้าวในกลุ่มเพศหญิงนั้น ได้รับอิทธิพลจากการสนับสนุนจากครอบครัวมากกว่าสภาพการแข่งขันทางการเรียน และในด้านความแปรปรวนนั้น พบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพการแข่งขันทางการเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนในความก้าวร้าวและการช่วยเหลือในกลุ่มเพศหญิงได้ ร้อยละ 56 ข้อค้นพบดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัย Lopez และคณะ (2005) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของการสนับสนุนจากครอบครัว โดยมีการแยกวิเคราะห์ตามลักษณะกลุ่มเพศ ซึ่งผลวิจัยส่วนหนึ่งได้สนับสนุนงานวิจัยนี้ คือ ในกลุ่มเพศหญิงนั้น ปัจจัยทางครอบครัวทำนายความก้าวร้าวได้ดีกว่าปัจจัยทางโรงเรียน ส่วนในด้านของการช่วยเหลือนั้น พบว่า อิทธิพลรวมของการสนับสนุนจากครอบครัว ($\beta = 0.43$) และอิทธิพลของสภาพการแข่งขันทางการเรียน ($\beta = 0.40$) ต่อการช่วยเหลือนั้นมีขนาดอิทธิพลใกล้เคียงกัน โดยการสนับสนุนจากครอบครัว

และสภาพการแข่งขันทางการเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนในการช่วยเหลือในกลุ่มเพศหญิงได้ ร้อยละ 61 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Laible และคณะ (2004) ส่วนหนึ่งที่พบว่าปัจจัยทางครอบครัวและเพื่อนนั้นมีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ส่วนในกลุ่มเพศชายนั้น อิทธิพลรวมของการสนับสนุนจากครอบครัว ($\beta = -0.32$) และสภาพการแข่งขันทางการเรียน ($\beta = 0.30$) ต่อความก้าวร้าว โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่านมีค่าใกล้เคียงกัน โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรสามารถทำนายการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ร้อยละ 66 ทำนายการช่วยเหลือได้ ร้อยละ 26 แต่ทำนายความก้าวร้าวได้เพียงร้อยละ 19 แม้ว่าความก้าวร้าวได้รับทั้งอิทธิพลทางอ้อมจากการสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพการแข่งขันทางการเรียน รวมถึงอิทธิพลทางตรงจากการสนับสนุนจากครอบครัว ในขณะที่การช่วยเหลือได้รับเพียงอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร แต่ผลวิจัยพบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรนั้นทำนายการช่วยเหลือได้ดีกว่าความก้าวร้าว ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าความก้าวร้าวส่วนหนึ่งนั้นได้รับอิทธิพลจากความช่วยเหลือ จึงควรมีการศึกษาถึงอิทธิพลดังกล่าวนี้ในครั้งต่อไป

ตอนที่ 2 อิทธิพลของตัวแปรกำกับ

การศึกษาอิทธิพลตัวแปรกำกับของเพศต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ โดยมีการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างโมเดล

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีการแปรเปลี่ยนระหว่างรูปแบบโมเดล แต่มีการแปรเปลี่ยนระหว่างค่าพารามิเตอร์ ซึ่งก็คือค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ GA ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อความก้าวร้าว โดยมีเพศเป็นตัวแปรกำกับได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อความก้าวร้าวแตกต่างกันตามกลุ่มเพศ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ แม้ยังไม่พบงานวิจัยใดในอดีตที่ได้ศึกษาถึงการเป็นตัวแปรกำกับด้วยการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multigroup analysis) แต่ผลการวิจัยในครั้งนี้ก็ได้สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ได้ศึกษา พบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวทำนายพฤติกรรมที่ไม่ดีในกลุ่มเพศหญิงได้สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย (Eagly & Steffen, 1986) เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว (Laible et al., 2004) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lopez และคณะ (2005) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลทางตรงของการสนับสนุนจากครอบครัว โดยมีการแยกวิเคราะห์ตามลักษณะกลุ่มเพศ ซึ่งผลวิจัยส่วนหนึ่งนั้นได้สนับสนุนงานวิจัยนี้ คือ การสนับสนุนจากครอบครัวทำนายความก้าวร้าวในกลุ่มเพศหญิงได้ โดยขนาดอิทธิพลของการสนับสนุนจากครอบครัวที่มีต่อความก้าวร้าวในกลุ่มเพศ

หญิงนั้นมีค่าสูงกว่าในกลุ่มเพศชาย นั่นคือ ในกลุ่มเพศหญิงนั้น หากได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำ จะส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มเพศชายที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตอีกหลายงานวิจัยที่ได้พบว่า ปัจจัยทางครอบครัว เช่น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความเหนียวแน่น ความสามัคคี และการสนับสนุนจากครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความก้าวร้าวในกลุ่มเพศหญิงมากกว่ากลุ่มเพศชาย (Blum et al., 2003; Flood-Page, et al., 2000)

ในการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลที่พบว่ามีการแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์นี้ ซึ่งผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าโมเดลงานวิจัยมีความเหมาะสมในการศึกษาและพัฒนาโมเดลในกลุ่มเพศหญิง นั่นคือ การสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพการแข่งขันทางการเรียนสามารถทำนายความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่านได้ดี แต่ไม่เหมาะสมที่จะนำไปศึกษากับกลุ่มเพศชาย ดังนั้นการศึกษาในครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือในกลุ่มเพศชาย

การวิเคราะห์โมเดลการวัด พบว่า ตัวแปรสังเกตได้บางตัวแปร เช่น ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นมีการแปรผันร่วมกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ร้อยละ 32 และการให้มีการแปรผันร่วมกับการช่วยเหลือ เพียงร้อยละ 13 ซึ่งมีการแปรผันร่วมกับตัวแปรแฝงนั้นๆ ต่ำกว่าร้อยละ 50 อาจเกิดขึ้นเนื่องมาจากเครื่องมือวัดหรือมาตรวัดที่วัดตัวแปรสังเกตได้ในงานวิจัยนี้ บางส่วนนั้น แม้จะเป็นมาตรวัดที่จำแนกได้ดี ผ่านการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานแล้ว แต่ก็ยังมีค่าความเที่ยงเชิงโครงสร้างต่ำกว่าร้อยละ 50 ดังนั้นในการศึกษาในครั้งต่อไป จึงควรพัฒนาข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับคะแนนที่แท้จริง (true score) มากขึ้นด้วย